

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 667/2016-25

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 11. októbra 2016 predbežne prerokoval sťažnosť [REDACTED]

[REDACTED], vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Trnava v konaní vedenom pod sp. zn. 5 PP 86/2015, namietaného porušenia jeho základného práva na obhajobu podľa čl. 50 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 3 písm. c) Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Krajského súdu v Trnave v konaní vedenom pod sp. zn. 3 Tos 36/2016 a namietaného porušenia jeho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, práva na rovnosť účastníkov konania podľa čl. 47 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky, práva podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, práva na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a čl. 14 ods. 1 Medzinárodného paktu o občianskych a politických právach uznesením Krajského súdu v Trnave sp. zn. 3 Tos 36/2016 z 12. apríla 2016 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDACTED] o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 14. apríla 2016 doručená sťažnosť [REDACTED]

[REDACTED]
(ďalej len „sťažovateľ“), vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Trnava (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 5 PP 86/2015. Zároveň sťažovateľ v sťažnosti požiadal o ustanovenie advokáta na jeho zastupovanie pred ústavným súdom z dôvodu, že je vo výkone trestu odňatia slobody, bez príjmu a majetku a právne zastúpenie pred ústavným súdom je obligatórne.

Sťažovateľ v sťažnosti uviedol, že 6. októbra 2015 doručil okresnému súdu žiadosť o podmienené prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody, v ktorej zároveň požiadal súd o ustanovenie obhajcu. Poukázal na to, že podľa § 415 ods. 3 zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov o návrhu na podmienené prepustenie rozhodne súd najneskôr do 60 dní od jeho doručenia. Sťažovateľ podal okresnému súdu sťažnosť pre nečinnosť datovanú na 2. december 2015. Sťažnosť vybavila podpredsedníčka okresného súdu odpoveďou sp. zn. Spr 2565/15 z 21. decembra 2015, v ktorej uviedla, že došlo k prietahom v konaní, za ktoré sa sťažovateľovi ospravedlnila. Okresný súd uznesením č. k. 5 PP 86/2015-51 z 5. februára 2016 rozhodol o podmienenom prepustení sťažovateľa. Uvedené uznesenie nenadobudlo právoplatnosť, pretože prokurátor podal proti nemu sťažnosť do zápisnice.

Podľa názoru sťažovateľa okresný súd „*mal rozhodnúť meritórne (právoplatným uznesením) najneskôr do 60 dní od doručenia, tzn. že už 05.01.2016, no do dnešného dňa vo veci nie je rozhodnuté a ku dňu podania ústavnej sťažnosti sú už zbytočné prietahy v trvaní 97 dní*“.

Na základe uvedených skutočností sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd vo svojom rozhodnutí vyslovil, že okresný súd v konaní vedenom pod sp. zn. 5 PP 86/2015 porušil jeho základné právo podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, aby prikázal okresnému súdu zaplatiť sťažovateľovi finančné zadosťučinenie v sume 10 000 €, ako aj náhradu trov konania.

2. Dňa 25. apríla 2016 bolo ústavnému súdu doručené ďalšie podanie sťažovateľa označené ako doplnenie sťažnosti, v ktorom okrem už uvedeného namietal aj porušenie svojho základného práva na obhajobu podľa čl. 50 ods. 3 ústavy a čl. 6 ods. 3 písm. c) dohovoru postupom Krajského súdu v Trnave (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 3 Tos 36/2016. Zároveň sťažovateľ žiadal „predbežným opatrením“ zrušiť uznesenie krajského súdu sp. zn. 3 Tos 36/2016 z 12. apríla 2016 a nariadiť *„ihneď vykonať právoplatnosť a vykonateľnosť Uznesenia OS Trnava č. 5 PP 86/2015-51 zo dňa 05.02.2016 a zároveň vydať prednostne a urýchlene príkaz na prepustenie mojej osoby z VTOS ÚVTOS a ÚVV [REDAKOVANÉ]“* Sťažovateľ tiež zopakoval svoju žiadosť o ustanovenie advokáta.

Okresný súd uznesením sp. zn. 5 PP 86/2015 z 5. februára 2016 rozhodol o podmiennečnom prepustení sťažovateľa z výkonu trestu odňatia slobody. Prokurátor podal proti uvedenému uzneseniu sťažnosť do zápisnice. Sťažovateľ vytkol, že *„Zo zápisnice nebolo zrejmé, proti čomu OP podal sťažnosť (či v prospech alebo neprospech odsúdeného). Zákonná lehota OP Trnava uplynula dňom 22.02.2016 (na podanie odôvodnenej sťažnosti) a z podania OP Trnava je zrejmé, že sťažnosť bola osobne podaná na OS Trnava dňa 07.04.2016, pritom celý spis 5PP/86/2015 sa už nachádzal na KS Trnava pod sp. zn. 3Tos/36/2016 a vo veci bol vytýčený termín neverejného zasadnutia na deň 12.04.2016.“* Sťažovateľ namieta pochybenie okresného súdu, pretože podľa názoru sťažovateľa sťažnosť nebola podaná v lehote, a teda uznesenie okresného súdu o jeho podmiennečnom prepustení malo byť právoplatné a vykonateľné. *„OS Trnava však spis odoslal na nadriadený súd, ktorý vo veci rozhodol dňa 12.4.2016 Uznesením sp. zn. 3Tos/36/2016 tak, že uznesenie OS Trnava č. 5PP/86/2015-51 zo dňa 05.02.2016 zrušil a vec vrátil na nové konanie a rozhodnutie.“* Sťažovateľ vytkol, že vzhľadom na nepodanie

sťažnosti v lehote a nenaplnenie dôvodov sťažnosti krajský súd nebol oprávnený vo veci konať a rozhodnúť. K namietanému porušeniu práva na obhajobu podľa čl. 50 ods. 3 ústavy a čl. 6 ods. 3 písm. c) dohovoru malo dôjsť podľa sťažovateľa z dôvodu, že „nemal možnosť vyjadriť sa k odôvodnenej sťažnosti OP Trnava, pretože zo spisu je zrejmé, že odôvodnená sťažnosť mi bola doručená 13.04.2016 a KS Trnava rozhodol už 12.04.2016“.

Na základe uvedených skutočností sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd vo svojom rozhodnutí vyslovil, že okresný súd v konaní vedenom pod sp. zn. 5 PP 86/2015 porušil jeho základné právo podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, zároveň krajský súd v konaní vedenom pod sp. zn. 3 Tos 36/2016 porušil jeho základné právo podľa čl. 50 ods. 3 ústavy a právo podľa čl. 6 ods. 3 písm. c) dohovoru, aby priznal sťažovateľovi finančné zadosťučinenie v sume 15 000 €, ako aj náhradu trov konania.

Dňa 10. júna 2016 bolo ústavnému súdu v tejto veci doručené ďalšie podanie označené ako doplnenie sťažnosti podpísané JUDr. Katarínou Dušákovou, advokátkou, Považská 26, Košice. K uvedenému podaniu bolo priložené splnomocnenie datované na 6. jún 2016, v ktorom bol ako splnomocniteľ označený sťažovateľ a ktorým bola menovaná advokátka splnomocnená na zastupovanie vo veci ústavnej sťažnosti sp. zn. Rvp 4607/2016. Uvedené splnomocnenie však nie je podpísané sťažovateľom ako splnomocniteľom, nachádza sa na ňom len pečiatka a podpis advokátky JUDr. Kataríny Dušákovej. V predmetnom podaní boli popísané skutkové okolnosti danej veci, vytknutá oneskorenosť a nezákonnosť podanej sťažnosti prokurátora, ktorú krajský súd „protiústavne procesne pripustil, akceptoval a meritórne prejednal... no nevysporiadal sa s námietkami proti takto nezákonnému flagrantnému sťažovaniu sa prokurátora“. Návrh na rozhodnutie v merite veci znel takto:

„1. Podľa čl. 127 ods. 2 prvej vety ústavy sa vyslovuje, že základné práva sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na rovnosť účastníkov konania podľa čl. 47 ods. 3, zároveň čl. 48 ods. 2 Ústavy SR, právo na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky, na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a čl. 14 ods. 1 Medzinárodného paktu občianskych a politických práv

samostatne, ale (primárne) aj v spojení s čl. 1 ods. 1 a čl. 2 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky boli protiústavným uznesením (rozhodnutím) Krajského súdu Trnava ako porušovateľa, sp. zn. 3Tos/36/2016 zo dňa 12. 4. 2016, porušené.

2. Podľa čl. 127 ods. 2 prvej vety ústavy sa právoplatné protiústavné rozhodnutie Krajského súdu Trnava, sp. zn. 3Tos/36/2016 zo dňa 12. 4. 2016 zrušuje a vec sa vracia späť na ďalšie (nové) konanie a rozhodnutie lege artis.

3. Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy sa sťažovateľovi priznáva primerané spravodlivé finančné zadosťučinenie ako nemajetkovú a morálnu ujmu vo výške 15000 eur, ktoré je povinný zaplatiť porušovateľ k rukám sťažovateľa do dvoch mesiacov od právoplatnosti (doručenia) tohto nálezu.

4. Krajský súd Trnava sa zaväzuje vyplatiť do troch dní od právoplatnosti (doručenia) tohto nálezu náhradu všetkých trov konania sťažovateľa.“

Dňa 20. júna 2016 bolo ústavnému súdu doručené ďalšie podanie k sp. zn. Rvp 4607/2016 označené ako doplnenie ústavnej sťažnosti, tentoraz opäť podpísané priamo sťažovateľom. Sťažovateľ v uvedenom podaní okrem iného uvádza, že dopĺňa podanie jeho právnej zástupkyne JUDr. Kataríny Dušákovej. Sťažovateľ vykonal doplnenia svojej sťažnosti aj ďalšími podaniami doručenými ústavnému súdu 1. augusta 2016 a 9. augusta 2016.

II.

1. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

Ústavný súd návrh predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dôvody na jeho odmietnutie podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na prerokovanie ktorých nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Podľa § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde sťažnosť možno podať v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu. Táto lehota sa pri opatrení alebo inom zásahu počíta odo dňa, keď sa sťažovateľ mohol o opatrení alebo inom zásahu dozvedieť.

Z obsahu sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľ sa mohol o prieťahoch v konaní sp. zn. 5 PP 86/2015 pred okresným súdom dozvedieť najneskôr v decembri 2015 po uplynutí zákonnej lehoty na vydanie rozhodnutia o návrhu na podmieňané prepustenie a doručení odpovede okresného súdu z 21. decembra 2015 na podanú sťažnosť sťažovateľa z 2. decembra 2015, v ktorej okresný súd potvrdil sťažovateľovi vznik prieťahov v konaní sp. zn. 5 PP 86/2015. Sťažnosť ústavnému súdu na prieťahy v konaní sp. zn. 5 PP 86/2015 bola však podaná až 12. apríla 2016, teda evidentne po uplynutí lehoty dvoch mesiacov v zmysle § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde. Sťažnosť tak bola podaná oneskorene, čo je dôvod na jej odmietnutie podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde. V prípade podania sťažnosti po uplynutí zákonom ustanovenej lehoty neumožňuje zákon o ústavnom súde zmeškanie tejto lehoty odpustiť, pretože to kogentné ustanovenie § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde neumožňuje (napr. m. m. III. ÚS 124/04, IV. ÚS 14/03, III. ÚS 14/03).

Vzhľadom na uvedené skutočnosti ústavný súd sťažnosť sťažovateľa na prietahy v konaní sp. zn. 5 PP 86/2015 odmietol ako oneskorene podanú.

2. Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v ustanovení § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Ústavný súd poukazuje na skutočnosť, že podanie sťažovateľa doručené ústavnému súdu 25. apríla 2016 označené ako „doplnenie sťažnosti“ v časti namietaných prietahov v konaní nadväzuje na prvé podanie sťažovateľa doručené ústavnému súdu 14. apríla 2016. Pokiaľ ide o namietané zbytočné prietahy, ústavný súd sťažnosť odmietol ako oneskorene podanú. V ďalšej časti však uvedené „doplnenie sťažnosti“ má charakter samostatnej sťažnosti, keďže sťažovateľ namieta porušenie práva na obhajobu podľa čl. 50 ods. 3 ústavy a čl. 6 ods. 3 písm. c) dohovoru postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 3 Tos 36/2016.

V podaniach sťažovateľa doručených ústavnému súdu 14. apríla 2016 a 25. apríla 2016 sťažovateľ požiadal o ustanovenie advokáta v konaní pred ústavným súdom. Skôr, než ústavný súd pristúpil k rozhodnutiu o uvedenej žiadosti, bolo mu 10. júna 2016 doručené ďalšie podanie označené ako doplnenie sťažnosti podpísané JUDr. Katarínou Dušákovou, advokátkou, Považská 26, Košice. Ako už bolo uvedené, k predmetnému podaniu bolo priložené splnomocnenie pre JUDr. Dušákovú, ktoré však nie je podpísané sťažovateľom ako splnomocniteľom.

Z podaní tvoriacich obsah spisu v danej veci má ústavný súd preukázanú vôľu sťažovateľa byť v predmetnom konaní pred ústavným súdom zastúpený advokátkou JUDr. Katarínou Dušákovou, ako aj vôľu uvedenej advokátky zastupovať sťažovateľa v predmetnom konaní. Uvedené skutočnosti vyplývajú konkrétne z podania podpísaného advokátkou doručeného ústavnému súdu 10. júna 2016, k nemu priloženého splnomocnenia a z podania sťažovateľa doručeného ústavnému súdu 20. júna 2016, v ktorom uvádza, že dopĺňa podanie „*jeho právnej zástupkyne JUDr. Kataríny Dušákovej*“. Na základe uvedeného preto ústavný súd už nerozhodoval o žiadosti sťažovateľa o ustanovenie advokáta na jeho zastupovanie v konaní pred ústavným súdom. Bolo by absurdné ustanovovať sťažovateľovi advokáta, ak je preukázané, že tento si ho napokon zvolil sám.

Na druhej strane však splnomocnenie sťažovateľa pre advokátku JUDr. Katarínu Dušákovú, ktoré bolo predložené ústavnému súdu, nespĺňa podstatnú náležitosť, a to podpis sťažovateľa ako splnomocniteľa. Hoci, ako bolo uvedené, ústavný súd z ďalšieho obsahu spisu považuje za preukázanú vôľu sťažovateľa byť v predmetnom konaní zastúpený uvedenou advokátkou a tiež jej vôľu zastupovať sťažovateľa, predložené splnomocnenie bez podpisu sťažovateľa ako splnomocniteľa však nemôže procesne akceptovať. Nebola tak splnená podmienka vyplývajúca z § 20 ods. 2 zákona o ústavnom súde, teda povinnosť pripojiť k návrhu na začatie konania splnomocnenie na zastupovanie sťažovateľa advokátom, keďže splnomocnenie bez podpisu splnomocniteľa vlastne splnomocnením nie je.

Na doplnenie ústavný súd uvádza, že podanie podpísané JUDr. Katarínou Dušákovou vzhľadom na uvedený nedostatok splnomocnenia by bolo možné procesne považovať aj ako podané neoprávnenou osobou.

Podľa § 20 ods. 1 zákona o ústavnom súde návrh na začatie konania sa ústavnému súdu podáva písomne. Návrh musí obsahovať, akej veci sa týka, kto ho podáva, prípadne proti komu návrh smeruje, akého rozhodnutia sa navrhovateľ domáha, odôvodnenie návrhu a navrhované dôkazy. Návrh musí podpísať navrhovateľ alebo jeho zástupca.

Podľa § 20 ods. 2 zákona o ústavnom súde k návrhu na začatie konania sa musí pripojiť splnomocnenie na zastupovanie navrhovateľa advokátom alebo komerčným právnikom, ak tento zákon neustanovuje inak. V splnomocnení sa musí výslovne uviesť, že sa udeľuje na zastupovanie pred ústavným súdom.

Sťažnosť sťažovateľa teda nespĺňa náležitosť ustanovenú v § 20 ods. 2 zákona o ústavnom súde. V nadväznosti na uvedené ústavný súd poznamenáva, že v ústave, ako aj v zákone o ústavnom súde má ústavný súd presne definované právomoci, uplatnenie ktorých je viazané na splnenie viacerých formálnych aj vecných náležitostí návrhu na začatie konania.

V súvislosti s uvedeným nedostatkom ústavný súd pripomína, že tento nie je povinný odstraňovať z úradnej povinnosti. Na taký postup slúži inštitút povinného právneho zastúpenia v konaní pred ústavným súdom a publikovaná judikatúra, z ktorej jednoznačne vyplýva, ako ústavný súd posudzuje nedostatok zákonom predpísaných náležitostí podaní účastníkov konania (IV. ÚS 77/08, I. ÚS 368/2010, IV. ÚS 322/2010, IV. ÚS 399/2010, III. ÚS 357/2010, III. ÚS 267/2010, II. ÚS 309/2010, III. ÚS 262/2010, III. ÚS 210/2010, I. ÚS 162/2010, IV. ÚS 234/2010, III. ÚS 206/2010, IV. ÚS 159/2010, IV. ÚS 213/2010, IV. ÚS 134/2010).

Vzhľadom na uvedené skutočnosti sťažnosť sťažovateľa v tejto časti a v predloženej podobe vykazuje nedostatok náležitosti predpísanej zákonom o ústavnom súde, a preto ju z uvedeného dôvodu odmietol už pri jej predbežnom prerokovaní (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 11. októbra 2016